

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din Craiova
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii universitare	Licență, seria 2025-2029
1.6. Forma de organizare	Zi
1.7. Programul de studii	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumire disciplina		Practică Liturgică				2.2. Cod		D15TOPL108	
2.3. Titularul activităților de curs			Protodiac. lect. univ. dr. Victor ȘAPCĂ						
2.4. Titularul activităților de seminar/laborator			Protodiac. lect. univ. dr. Victor ȘAPCĂ						
2.5. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	VP	2.7. Regimul disciplinei		DS, DO	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru a activităților didactice)

3.1. Numărul de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs		3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs		3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp - ore/sapt.					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					3
Examinări					2
Alte activități de cercetare					2
3.7. Total ore studiu individual					22
3.8. Total ore pe semestru					50
3.9. Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Dicție, auz muzical;
4.2. de competențe	Participarea la slujbele din parohia de domiciliu în duminici și sărbători.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Cursul se va desfășura în condițiile impuse de lege, urmând procesul de predare și învățare fizic
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Paraclis/Sală specială destinată activităților practice.

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: 1. Cunoaște tipicul după care se săvârșesc slujbe în Biserica Ortodoxă; 2. Cunoaște și asimilează stilul de cântare bisericească; 3. Cunoaște teoria muzicală (psaltică și liniară) în vederea însușirii cântărilor bisericești și laice;
Aptitudini (Abilități)	Studentul/Absolventul: 1. Dobândește aptitudini optime pentru interpretarea cântării bisericești și pentru punerea în practică a rânduielilor tipiconale; 2. Dobândește aptitudini de folosire a cărților de cult: Octoih, Mineie, Triod, Penticostar, Ceaslov, etc.; 3. Dobândește abilități de interpretare corală corectă, după regulile cântului profesionist;
Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: 1. Are capacitatea și deprinderea modului corect de rostire a ecteniilor și a rugăciunilor publice; 2. Aplică elemente de practică liturgică; 3. Are capacitatea de a forma, alcătui și îndruma coruri parohiale sau grupuri corale și de strană.

7. Conținuturi

7.1. CURS			
7.2. SEMINAR/LABORATOR	Modalitatea de desfășurare	Metode de predare	Fond de timp alocat (ore)
1. Despre rugăciune (aspecte practice; rugăciuni de toată trebuința)	față în față (săptămâna 1)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
2. Despre Sf. Biserică (membri, împărțire, tipic iconografic)	față în față (săptămâna 2)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
3. Obiecte și cărți de cult	față în față (săptămâna 3)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
4. Despre veșmintele liturgice (aspecte practice – rugăciuni, îmbrăcare, timpul și modul înveșmântării)	față în față (săptămâna 4)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
5. Sărbătorile creștine	față în față (săptămâna 5)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
6. Posturile creștine (aspecte practice)	față în față (săptămâna 6)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
7. Noțiunii despre Calendarul bisericesc	față în față (săptămâna 7)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
8. Anul bisericesc și subdiviziunile lui	față în față (săptămâna 8)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
9. Cultul creștin (caracteristici)	față în față (săptămâna 9)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
10. Închinarea preotului în Sf. Biserică (aspecte practice)	față în față (săptămâna 10)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră

11. Recitativul liturgic (rosirea ecteniilor și a ecfoniselor)	față în față (săptămâna 11)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
12. Vecernia (mișcări liturgice)	față în față (săptămâna 12)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
13. Vecernia de sâmbătă seară și a sărbătorilor.	față în față (săptămâna 13)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră
14. Vecernia zilelor de rând (tipic și mișcări liturgice).	față în față (săptămâna 14)	Discuție colectivă, aplicații practice;	1 oră

Bibliografie:

1. *Anastasimatarul Uniformizat – I Vecernierul*, București, 2002 (Ediție îngrijită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, Pr. Lect. Drd. Victor Frangulea, Diac. Prof. Drd. Stelian Ionașcu);
2. BARBU-BUCUR, Sebastian *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României*, Editura Muzicală, București, 1989;
3. BUZERA, Alexie, *Cultura muzicală românească de tradiție bizantină din secolul al XIX-lea*, Craiova, Fundația Scrisul Românesc, 1999;
4. IDEM, *Coordonate ale culturii muzicale din Oltenia. Muzica de tradiție bizantină*, Craiova, Ed. Reduta, 2003;
5. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1992, 1999, 2006;
6. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an*, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Ed. a II-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011;
7. CIOBANU, Gheorghe, *Studii de Etnomuzicologie și Bizantinologie*, Ed. Muzicală, vol. I (1974), vol. II (1979), vol. III (1992);
8. *Dicționar de muzică bisericească românească*, Editura Basilica, București, 2013;
9. GHEORGHIȚĂ, Nicolae, *Chinonicul duminical în perioada post-bizantină (1453-1821). Liturgică și Muzică*, Ed. Muzicală, București, 2007;
10. IDEM, *Byzantine chant between Constantinople and the danubian principalities, Studies in Byzantine musicology*, Editura Sofia, București, 2010;
11. IDEM, *Muzica bizantină – o scurtă prezentare*, în GB 9-12, 2006, pp. 370-396;
12. GIULEANU, Victor, *Melodica bizantină*, Ed. Muzicală, București, 1981;
13. IONAȘCU, pr. lect. dr., Stelian, *Teoria muzicii psaltice, pentru seminariile teologice și școlile de cântăreți*, Editura Sofia, București, 2006;
14. KONSTANTINOU, N. Georgios, *Teoria și practica muzicii bisericești*, vol. I, traducere de Adrian Sîrbu, Asociația Culturală Byzantion, Iași, 2010;
15. LUNGU, Nicolae, *Muzica liniară (teorie și solfegii)*, volum îngrijit de N. Moldoveanu, Constantin Drăgușin și Victor Frangulea, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003;
16. Prof. N. LUNGU, Pr. Prof. Gr. COSTEA, Prof. I. CROITORU, *Gramatica muzicii bisericești psaltice*, București, 1951 (1993, 1997);
17. MAZILIȚA, pr. lect. univ. dr., Adrian Cristian, *Cultura muzicală religioasă din Mehedinți în sec. XIX-XX*, Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2015;
18. MOISESCU, Titus, *Prolegomene bizantine I. Muzica bizantină în manuscrise și carte veche românească*, București, Ed. Muzicală, 1985;
19. IDEM, *Muzica bizantină în spațiul cultural românesc*, București, Ed. Muzicală, 1996;
20. IDEM, *Monodia bizantină în gândirea unor muzicieni români*, București, Ed. Muzicală, 1999;
21. MOLDOVEANU, Pr. Prof. Dr. Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010;
22. STANCIU, Pr. Prof. Dr. Vasile, *Muzica Bisericii Ortodoxe din Transilvania*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj, 1996;
23. IDEM, *Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale Utreniei de duminică dimineața compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul Dimitrie Cunțanu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010;
24. VINTILESCU, Petre, *Despre poezia imnografică din cărțile de ritual și cântarea bisericească*, Editura Partener, Galați, 2006;

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul Teologie, disciplina Practică liturgică. Tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile specifice și pentru standardele comunității academice de profil. Conținuturile de învățare ajută la aprofundarea temeinică a teologiei, răspunzând, prin aceasta, așteptărilor principalilor angajatori ai absolvenților acestei discipline: structurile eclesiale, structurile de asistență socială și structurile din domeniul educației, asigurând și o bună pregătire pentru admiterea la masterat.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs		VP	70%
9.5. Seminar/laborator	Modul de analiză, sinteză și transfer a cunoștințelor teoretice în practică.	Implicare în dezbateri	30%
9.6. Standard minim de performanță			
- Prezența la curs și seminar (cel puțin 50%); - Participare la seminar (cel puțin 30%); - Cunoaște principalele aspecte legate de practica liturgică;			

Data completării
01.10.2025

Titular de disciplină,
Protodiac. lect. univ. dr. Victor ȘAPCĂ

Semnătura titularului

.....

Data avizării în departament
01.10.2025

Director de departament,
Pr. lect. univ. dr. Mihai Ciurea

Semnătura directorului de departament,

.....

.....